2024/857

24.4.2024.

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) 2024/857

(2023. gada 1. decembris),

ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/36/ES papildina attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem, ar kuriem precizē standartizēto metodiku un vienkāršotu standartizēto metodiku tādu risku novērtēšanai, kas izriet no iespējamām procentu likmju izmaiņām, kuras ietekmē gan pašu kapitāla ekonomisko vērtību, gan iestādes netirdzniecības portfeļa darbību neto procentu ienākumus

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/36/ES (2013. gada 26. jūnijs) par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK ([1]), un jo īpaši tās 84. panta 5. punkta trešo daļu,

tā kā:

(1) Nolūkā veicināt prakses saskaņošanu, nosakot standartizēto metodiku ticamu procentu likmju riska aplēšu aprēķināšanai netirdzniecības portfelī, ir nepieciešams nodrošināt iestādēm galvenos tehniskos elementus risku novērtēšanai, tostarp noteikumus par naudas plūsmu iedalījumu, automātisku iespējas līgumu aprēķiniem, pēc patiesās vērtības novērtētu instrumentu aprēķiniem un arī noteikumus par naudas plūsmu diskontēšanu un prognozēšanu.

(2) Lai nodrošinātu nepārtrauktību un atbilstību attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem, standartizētās metodikas definīcijām, elementiem un soļiem būtu jābalstās uz Eiropas Banku iestādes Pamatnostādnēs par procentu likmes riska pārvaldību, kas izriet no netirdzniecības portfeļa darbībām ([2]), un Bāzeles Banku uzraudzības komitejas 2016. gada aprīļa standartizētajā metodikā ([3]) noteiktajām definīcijām, elementiem un soļiem.

(3) Lai nodrošinātu netirdzniecības portfeļa procentu likmju riska noteikšanas, novērtēšanas, pārvaldības un mazināšanas saskaņošanu, ir lietderīgi, ja iespējams, noteikt standartizētus pieņēmumus, jo īpaši attiecībā uz automātiskiem iespējas līgumiem. Nosakot šādus pieņēmumus, ir jāņem vērā, ka profesionāli darījumu partneri parasti izmanto iespēju līgumus to labā. Var būt situācijas, kad preskriptīvus pieņēmumus nevar noteikt, jo šādi pieņēmumi varētu novest pie neprecīziem riska novērtējumiem, kā tas ir privāto klientu uzvedības gadījumā attiecībā uz procentu likmju satricinājumiem konkrētu instrumentu kontekstā. Šādās situācijās, cik vien iespējams, ir jānosaka soļi, definīcijas un ierobežojumi attiecībā uz aplēsēm, kas iestādēm būtu jāņem vērā.

(4) Lai iestādēm atvieglotu standartizētās metodikas īstenošanu un ņemot vērā to, ka gan pašu kapitāla ekonomiskās vērtības, gan neto procentu ienākumu aplēses būtu jābalsta uz pārcenojamām naudas plūsmām, abu minēto rādītāju aplēšu pieejas būtu jābalsta uz vieniem un tiem pašiem noteikumiem par iedalījumu laika intervālos. Tomēr, lai pareizi aprēķinātu prognozētās bezriska procentu likmes ietekmi uz pārcenojamu naudas plūsmu atkārtotu ieguldīšanu vai refinansēšanu, attiecībā uz neto procentu ienākumu rādītāju ir nepieciešams naudas plūsmas papildus iedalīt atsauces termiņa laika intervālā.

(5) Turklāt, ņemot vērā to, ka pašu kapitāla ekonomiskās vērtības un neto procentu ienākumu aprēķinā ietvertajiem instrumentiem ir atšķirīgas iezīmes, tostarp fiksētas vai mainīgas procentu likmes un iegulti uzvedības pieņēmumi, un lai nodrošinātu minētā aprēķina konsekventu īstenošanu, attiecīgās iezīmes ir jāņem vērā, nosakot īpašus iedalīšanas noteikumus katram instrumentu veidam.

([1]) OV L 176, 27.6.2013., 338. lpp.
([2]) EBA/GL/2018/02, 2018. gada 19. jūlijs.
([3]) Bāzeles Banku uzraudzības komiteja "Procentu likmju risks bankas portfelī", 2016. gada aprīlis.

(6) Lai panāktu pareizo līdzsvaru starp aprēķinu rezultātu salīdzināmības nodrošināšanu, no vienas puses, un nepieciešamās elastības nodrošināšanu ilgtermiņa perspektīvas un raksturīgās darbības sarežģītības dēļ, no otras puses, neto procentu ienākumu aprēķinā būtu jāiekļauj komerciālās rezerves un likmju starpību sastāvdaļas. Tomēr pašu kapitāla ekonomiskās vērtības aprēķināšanai iestādēm būtu jāievēro sava iekšējās pārvaldības un mērīšanas pieeja procentu likmju riskam netirdzniecības portfelī.

(7) Lai uzlabotu riska jutīgumu un ņemtu vērā iestādei raksturīgos apstākļus attiecībā uz uzvedības noteiktām naudas plūsmām, pieņēmumi, kas ir pamatā beztermiņa noguldījumu, priekšapmaksas riskam pakļautu aizdevumu un pirmstermiņa dzēšanas riskam pakļautu termiņnoguldījumu naudas plūsmas iedalījumam, galvenokārt būtu jābalsta uz iestāžu aplēsēm tādā veidā, ko konsekventi piemēro laika gaitā. Tomēr, lai uzsvērtu metodikas standartizēto būtību, būtu jāuzlabo piesardzība attiecībā uz uzvedības noteiktām naudas plūsmām, reizinot tās ar fiksētiem skalāriem atkarībā no piemērojamā scenārija. Turklāt piesardzība attiecībā uz beztermiņa noguldījumiem būtu jānodrošina, ieviešot standartizētas maksimālās robežvērtības pamatkomponenta proporcijai un vidējam termiņam atkarībā no darījumu partnera kategorijas.

(8) Lai nodrošinātu proporcionalitāti naudas plūsmu iedalījumā, iestādes būtu jāatbrīvo no tādu konkrētu aplēšu veikšanas, kas saistītas ar beztermiņa noguldījumiem, priekšapmaksas riskam pakļautiem aizdevumiem, pirmstermiņa dzēšanas riskam pakļautiem termiņnoguldījumiem, ienākumus nenesošiem riska darījumiem, fiksētas likmes privātpersonu vai MVU kredītlīnijām, kā arī saistībā ar bāzes risku, ja konkrētu riska darījumu būtiskums nesasniedz iepriekš noteiktas robežvērtības.

(9) Lai atvieglotu standartizētās metodikas īstenošanu, iestādēm būtu jānosaka attiecīgā likme katram pārcenošanas laika intervālam vai pārcenošanas un atsauces termiņa laika intervāla kombinācijai, nevis jānosaka minētā likme katrai pārcenojamai naudas plūsmai.

(10) Lai neto procentu ienākumu aprēķinā noteiktu komerciālās rezerves attiecībā uz jaunu darījumu prognozēšanu un lai radītu aktuālas aplēses, iestādēm būtu jāizmanto jaunākie novērojumi par katru attiecīgo produkta veidu, darījumu partnera kategoriju un ģeogrāfisko atrašanās vietu. Tāpēc šie novērojumi parasti būtu jābalsta uz pēdējā gadā novērotajiem darījumiem vai – attiecībā uz instrumentiem ar pieejamām tirgus cenām – uz novērojamām tirgus cenām.

(11) Neto procentu ienākumu standartizētās metodikas rezultāti sniedz augstāko informatīvo vērtību, ja par neto procentu ienākumu laikposmu ir noteikts viens gads. Tomēr procentu jutīguma aprēķināšana neto procentu ienākumiem ilgākā laikposmā bieži vien var sniegt noderīgu papildu informāciju iestādēm ar būtisku termiņu koncentrāciju laikposmā, kas ir aptuveni viens gads vai ilgāk. Ņemot vērā minēto un lai palielinātu pašu kapitāla rādītāja ekonomisko vērtību, neto procentu ienākumu aprēķinā jāizmanto laikposms, kas ir vismaz viens gads.

(12) Bāzes risks var būtiski ietekmēt neto procentu ienākumus. Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz pašreizējo Eiropas Banku iestādes izveidoto praksi, ir nepieciešams izstrādāt metodiku, ar ko veic bāzes riska ietekmes aplēses.

(13) Nosakot vienkāršotu standartizēto metodiku, ir jānodrošina gan proporcionalitāte, gan piesardzība. Šajā nolūkā minētajā vienkāršotajā standartizētajā metodikā būtu jānosaka vairāki elementi, tostarp daži vienkāršojumi, ar ko izveido zemākām mazu un nesarežģītu iestāžu riska novērtēšanas spējām piemērotu sistēmu, un piesardzības pasākumi, ar ko nodrošina pieejas noturību. Šādiem vienkāršojumiem un piesardzības pasākumiem būtu jāietver preskriptīvs, lineārs beztermiņa noguldījumu naudas plūsmu iedalījums, tostarp pamatkomponentam piemērojot no scenārija atkarīgus skalārus un izmantojot vienkāršotu automātiskas izvēles iespējas aprēķinu, kas balstīts uz izmaksājumiem. Turklāt tajā pašā vienkāršošanas un piesardzības nolūkā neto procentu ienākumu rādītājam vajadzētu būt atkarīgam no procentu likmju aprēķina, kas balstīts gan uz vidējo atsauces termiņu katram produkta veidam, gan uz vidējo komerciālo uzcenojumu katram produkta veidam, kā arī uz procentu likmi līdz instrumentu pārcenošanas datumam, ko aprēķina ar vidējo procentu likmju aplēsēm.

(14) Šīs regulas pamatā ir regulatīvo tehnisko standartu projekts, ko Komisijai iesniegusi Eiropas Banku iestāde.

(15) Eiropas Banku iestāde ir veikusi atklātu sabiedrisko apspriešanu par regulatīvo tehnisko standartu projektu, kas ir šīs regulas pamatā, izvērtējusi potenciālās saistītās izmaksas un ieguvumus un pieprasījusi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 ([4]) 37. pantu izveidotās Banku nozares ieinteresēto personu grupas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

1) "nosacīta pārcenojama naudas plūsma" ir jebkura no turpmāk minētajām:

   a) pamatsumma tās pārcenošanas brīdī, pieņemot, ka šāda pārcenošana notiek vienā no šādiem datumiem, kas iestājas agrāk:

      i) datumā, kurā iestādei vai tās darījumu partnerim ir tiesības vienpusēji mainīt procentu likmi;

      ii) datumā, kurā mainīgās likmes instrumenta procentu likme automātiski mainās, reaģējot uz izmaiņām procentu likmju etalonā, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/1011 ([5]) 3. panta 1. punkta 22) apakšpunktā;

   b) pamatsummas summa pamatsummas vai tās daļas atmaksas brīdī, ja punkta a) apakšpunktā minētā pārcenošana nenotiek;

   c) procentu maksājums par to pamatsummas daļu, kas vēl nav atmaksāta vai pārcenota;

2) "pārcenošanas datums" ir datums, kurā fiksēta nosacīta pārcenojama naudas plūsma;

3) "bezriska procentu likme" ir procentu likme attiecīgajai valūtai, kas atbilst tādam termiņam ienesīguma līknē, kurš neietver konkrētam instrumentam vai konkrētai vienībai raksturīgas kredītriska starpības vai likviditātes starpības;

4) "fiksētas likmes instruments" ir instruments, kas rada naudas plūsmas procentu maksājumiem, kuri ir iepriekš noteikti, pamatojoties uz fiksētu procentu likmi, līdz līgumā noteiktā termiņa beigām;

5) "mainīgās likmes instruments" ir instruments, kura procentu likme tiek atkārtoti pārskatīta iepriekš noteiktos datumos, reaģējot uz izmaiņām procentu likmju etalonā, kā definēts Regulas (ES) 2016/1011 3. panta 1. punkta 22) apakšpunktā, vai reaģējot uz izmaiņām iestādes iekšēji pārvaldītā indeksā;

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1093/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/78/EK (OV L 331, 15.12.2010., 12. lpp.).

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/1011 (2016. gada 8. jūnijs) par indeksiem, ko izmanto kā etalonus finanšu instrumentos un finanšu līgumos vai ieguldījumu fondu darbības rezultātu mērīšanai, un ar kuru groza Direktīvu 2008/48/EK, Direktīvu 2014/17/ES un Regulu (ES) Nr. 596/2014 (OV L 171, 29.6.2016., 1. lpp.).

6) “automātisks procentu likmes iespējas līgums” ir tiešas vai netiešas iespējas līgums, kā minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 575/2013 ([6]) 325.e panta 2. punkta otrajā daļā, tostarp tāds iespējas līgums, saskaņā ar kuru iestāde, iespējams, nodrošinās savam darījumu partnerim visiem turpmāk minētajiem nosacījumiem atbilstošu izmaksājumu neatkarīgi no līgumsaistībām:

   a) izmaksājumu saskaņā ar iespējas līgumu ietekmē procentu likme;

   b) iespējas līguma izpildi nosaka tikai iespējas līguma turētāja monetārie stimuli;

7) “uzvedības noteikts procentu likmes iespējas līgums” ir iespējas līgums, kā minēts Regulas (ES) Nr. 575/2013 325.e panta 2. punkta otrajā daļā, tostarp tāds iespējas līgums, saskaņā ar kuru iestāde, visticamāk, nodrošinās savam darījumu partnerim visiem turpmāk minētajiem nosacījumiem atbilstošu izmaksājumu neatkarīgi no līgumsaistībām:

   a) izmaksājumus saskaņā ar iespēju līgumiem ietekmē procentu likme;

   b) iespējas līguma izpildi nenosaka tikai iespējas līguma darījumu partnera monetārie stimuli, bet tā ir atkarīga no darījumu partnera uzvedības;

8) “beztermiņa noguldījums” ir saistības bez termiņa, kuru ietvaros noguldītājs var brīvi izņemt noguldījumu jebkurā brīdī;

9) “privātpersonu vai MVU noguldījums” ir privātpersonu vai MVU noguldījums, kas definēts Regulas (ES) Nr. 575/2013 411. panta 2. punktā;

10) “privātpersonu vai MVU darījumu noguldījums” ir viens no turpmāk minētajiem:

   a) privātpersonu vai MVU beztermiņa noguldījums darījumu kontā – kontā, kurā regulāri kreditē un debetē algas, ienākumus vai izdevumus (“darījumi”);

   b) privātpersonu vai MVU beztermiņa noguldījums, kuram nav procentu pat augstu procentu likmju vides apstākļos;

11) “privātpersonu vai MVU noguldījums, kas nav darījumu noguldījums” ir privātpersonu vai MVU beztermiņa noguldījums, kas netiek turēts darījumu kontā vai kam piemēro procentus;

12) “korporatīvais noguldījums” ir noguldījums, kas nav privātpersonu vai MVU noguldījums;

13) “stabils beztermiņa noguldījums” ir beztermiņa noguldījuma daļa, kas, visticamāk, netiks izņemta to procentu likmju kontekstā, kuras ir spēkā laikā, kad standartizētā metodika tiek piemērota nosacītu pārcenojamu naudas plūsmu iedalīšanai;

14) “pastarpinātā likme” ir tirgus procentu likmes izmaiņu procentuālā daļa, ko iestāde nosaka noguldījumam nolūkā saglabāt tādu pašu stabilu noguldījumu līmeni to procentu likmju kontekstā, kuras ir spēkā laikā, kad standartizētā metodika tiek piemērota nosacītu pārcenojamu naudas plūsmu iedalīšanai;

15) “pamatkomponents” ir stabila beztermiņa noguldījuma daļa, kas, visticamāk, nepārcenosies pat būtisku procentu likmju vides izmaiņu apstākļos;

16) “papildkomponents” ir beztermiņa noguldījuma daļa, kas nav tā pamatkomponents;

17) “ģeogrāfiskā atrašanās vieta” ir valsts, kurā reģistrēti debitori vai noguldītāji, kas ir juridiskas personas, vai debitoru vai noguldītāju, kas ir fiziskas personas, rezidences valsts;

18) “atsauces termiņš” ir periods, attiecībā uz kuru instrumentu pārceno.

([6]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.).

2. pants

Novērtējumā iekļautās netirdzniecības portfeļa pozīcijas

1. Iestādes Direktīvas 2013/36/ES 84. panta 1. punktā minētās standartizētās metodikas un vienkāršotās standartizētās metodikas nolūkā attiecībā uz katru valūtu, kurā iestādei ir būtiska pozīcija, kā minēts 3. pantā, novērtē visas netirdzniecības portfeļa pozīcijas. Šīs netirdzniecības portfeļa pozīcijas ietver:

a) netirdzniecības portfeļa pozīcijas finanšu aktīvos;

b) netirdzniecības portfeļa pozīcijas saistībās;

c) netirdzniecības portfeļa pozīcijas ārpusbilances posteņos.

2. Šā panta 1. punktā minētās netirdzniecības portfeļa pozīcijas ietver visu turpmāk minēto:

a) procentu likmju atvasinātos instrumentus;

b) bezprocentu likmju atvasinātos instrumentus, kuriem naudas plūsmas tiek noteiktas pilnībā vai daļēji, kā atsauci izmantojot procentu likmi;

c) pensiju saistības un pensiju plāna aktīvus, izņemot gadījumus, kad to procentu likmju risks ir ietverts citā riska mērā;

d) tādus aktīvus, ko ietekmē procentu likmes, kas nav minēti a), b) un c) apakšpunktā un ko neatskaita no pirmā līmeņa pamata kapitāla;

e) tādas saistības, ko ietekmē procentu likmes, kas nav minētas a), b) un c) apakšpunktā un kas nav ne Regulas (ES) Nr. 575/2013 28. pantā minētie pirmā līmeņa pamata kapitāla instrumenti, ne citi beztermiņa instrumenti bez atsaukšanas dienas;

f) tādus ārpusbilances posteņus, ko ietekmē procentu likmes un kas nav minēti a), b) un c) apakšpunktā;

g) mazas tirdzniecības portfeļa pozīcijas, kas minētas Regulas (ES) Nr. 575/2013 94. pantā, izņemot gadījumus, kad to procentu likmju risks ir ietverts citā riska mērā.

Šā punkta e) apakšpunkta nolūkā saistības, ko ietekmē procentu likmes, ietver bezatlīdzības noguldījumus.

3. pants

Netirdzniecības portfeļa pozīciju būtiskums

Iestādes netirdzniecības portfeļa pozīciju uzskata par būtisku kādā no šādiem gadījumiem:

a) valūtā denominētu aktīvu vai saistību uzskaites vērtība ir vismaz 5 % no kopējiem netirdzniecības portfeļa finanšu aktīviem vai saistībām;

b) valūtā denominētu aktīvu vai saistību uzskaites vērtība ir mazāka par 5 % no kopējiem netirdzniecības portfeļa finanšu aktīviem vai saistībām, ja aprēķinā iekļauto finanšu aktīvu vai saistību summa ir mazāka par 90 % no kopējiem netirdzniecības portfeļa finanšu aktīviem, izņemot materiālos aktīvus vai saistības.

4. pants

Scenāriju klasifikācija

Lai identificētu, novērtētu, pārvaldītu un mazinātu riskus, kas izriet no iespējamām procentu likmju izmaiņām, kuras ietekmē gan pašu kapitāla ekonomisko vērtību, gan iestādes netirdzniecības portfeļa darbību neto procentu ienākumus, iestādes scenārijus, tostarp Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2024/856 ([7]) 1. pantā minētos uzraudzības satricinājuma scenārijus, klasificē vienā no šādiem veidiem, pamatojoties uz procentu likmes svārstībām:

a) paralēli satricinājumi, kas ir vai nu:

   i) pieaugošu procentu likmju satricinājums paralēli visos termiņos; vai

   ii) samazinātu procentu likmju satricinājums paralēli visos termiņos;

b) satricinājumi, kas saistīti ar termiņstruktūras rotācijām un kas ir vai nu:

   i) ilgtermiņa procentu likmes samazinājums un īstermiņa procentu likmes pieaugums, kas izraisa procentu likmju līknes izlīdzināšanos; vai

   ii) ilgtermiņa procentu likmes pieaugums un īstermiņa procentu likmes samazinājums, kas izraisa procentu likmju līknes kāpumu;

c) nevienmērīgi satricinājumi, kas ir vai nu:

   i) pieaugošu procentu likmju satricinājums, kas ir lielāks īstermiņā; vai

   ii) samazinātu procentu likmju satricinājums, kas ir lielāks īstermiņā.

II NODAĻA

STANDARTIZĒTĀ METODIKA IESTĀDES NETIRDZNIECĪBAS PORTFEĻA DARBĪBU PAŠU KAPITĀLA EKONOMISKĀS VĒRTĪBAS RISKU NOVĒRTĒŠANAI

5. pants

Vispārīgas prasības nosacītu pārcenojamu naudas plūsmu iedalīšanai

1. Izmantojot standartizēto metodiku tādu risku novērtēšanai, kas izriet no iespējamām izmaiņām procentu likmēs, kuras ietekmē iestāžu netirdzniecības portfeļa pozīciju pašu kapitāla ekonomisko vērtību, iestādes savu netirdzniecības portfeļa pozīciju nosacītās pārcenojamās naudas plūsmas pielikuma 1. punktā minētajos attiecīgajos pārcenošanas laika intervālos iedala šādi:

a) fiksētas likmes instrumentiem – saskaņā ar 6. pantu;

b) mainīgās likmes instrumentiem – saskaņā ar 7. pantu;

c) beztermiņa noguldījumiem –saskaņā ar 8. pantu;

d) fiksētas likmes aizdevumiem, kas pakļauti pirmstermiņa atmaksas riskam – saskaņā ar 9. pantu;

e) fiksētas likmes termiņnoguldījumiem, kas pakļauti pirmstermiņa dzēšanas riskam – saskaņā ar 10. pantu;

f) atvasinātiem instrumentiem bez izvēles iespējas – saskaņā ar 11. pantu;

([7]) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2024/856 (2023. gada 1. decembris), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/36/ES papildina attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem, kuros precizēti uzraudzības satricinājuma scenāriji, kopējie modelēšanas un parametru pieņēmumi un tas, kas ir ievērojams samazinājums (OV L, 2024/856, 24.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/856/oj).

g) instrumentiem, kas nav minēti a) līdz f) apakšpunktā – saskaņā ar 12. pantu.

2. Iestādes komerciālās rezerves un citas likmju starpības sastāvdaļas procentu maksājumos uzskaita, tās izslēdzot no nosacītām pārcenojamām naudas plūsmām vai iekļaujot tajās, saskaņā ar savu iekšējās riska pārvaldības un mērīšanas pieeju attiecībā uz procentu likmju risku netirdzniecības portfelī.

Iestādes, kas komerciālās rezerves un citas likmju starpību sastāvdaļas izslēdz no nosacītajām pārcenojamajām naudas plūsmām, veic visu turpmāk minēto:

a) izmanto pārredzamu metodiku bezriska procentu likmes noteikšanai katra instrumenta iniciēšanas brīdī un minēto metodiku konsekventi piemēro visās uzņēmējdarbības vienībās;

b) nodrošina, ka komerciālo rezervju un citu likmju starpību sastāvdaļu izslēgšana no nosacītajām pārcenojamajām naudas plūsmām atbilst tam, kā iestāde pārvalda un ierobežo procentu likmju risku netirdzniecības portfelī;

c) paziņo kompetentajai iestādei par komerciālo rezervju un citu likmju starpību sastāvdaļu izslēgšanu.

3. Saskaņā ar 1. punktu iedalot sava netirdzniecības portfeļa pozīciju nosacītās pārcenojamās naudas plūsmas, iestādes:

a) neņem vērā automātiskā procentu likmes iespējas līgumā iegultās izvēles iespējas ietekmi uz nosacītām pārcenojamām naudas plūsmām;

b) ņem vērā uzvedības noteiktā procentu likmes iespējas līgumā iegultās izvēles iespējas ietekmi uz nosacītām pārcenojamām naudas plūsmām.

6. pants

Fiksētas likmes instrumenti

1. Iestādes nosacītās pārcenojamās naudas plūsmas, kas izriet no netirdzniecības portfeļa pozīciju procentu maksājumiem fiksētas likmes instrumentos, iedala attiecīgajos pārcenošanas laika intervālos, kas minēti pielikuma 1. punktā, pēc pārcenošanas datuma, tādējādi ņemot vērā jebkuru no 5. panta 2. punkta otrajā daļā minētajiem izņēmumiem.

2. Iestādes naudas plūsmas, kas izriet no netirdzniecības portfeļa pozīciju pamatsummas starpposma un galīgās atmaksas fiksētas likmes instrumentos, iedala attiecīgajos pārcenošanas laika intervālos, kas minēti pielikuma 1. punktā, pēc pārcenošanas datuma.

7. pants

Mainīgās likmes instrumenti

Iestādes nosacītās pārcenojamās naudas plūsmas, kas izriet no netirdzniecības portfeļa pozīcijām mainīgās likmes instrumentos, pielikuma 1. punktā minētajos attiecīgajos pārcenošanas laika intervālos pēc pārcenošana datuma iedala šādi:

a) naudas plūsmas, kas izriet no procentu maksājumiem, kuri nav likmju starpību sastāvdaļu maksājumi, līdz nākamajam pārcenošanas datumam saskaņā ar līgumisko vienošanos;

b) atlikusī pamatsummas summa saskaņā ar līgumisko vienošanos;

c) likmju starpību sastāvdaļas līdz līguma beigu termiņam neatkarīgi no neamortizētās pamatsummas pārcenošanas, izņemot gadījumus, kad minētās likmju starpību sastāvdaļas ir izslēgtas saskaņā ar 5. panta 2. punkta otro daļu.

8. pants

Beztermiņa noguldījumi

1. Iestādes beztermiņa noguldījumus atkarībā no darījumu partnera veida klasificē šādās kategorijās:

a) privātpersonu vai MVU beztermiņa noguldījumi, ko sīkāk klasificē šādi:

i) privātpersonu vai MVU darījumu noguldījumi;

ii) privātpersonu vai MVU noguldījumi, kas nav darījumu noguldījumi;

b) korporatīvie beztermiņa noguldījumi, ko sīkāk klasificē šādi:

i) finanšu klientu korporatīvie noguldījumi;

ii) korporatīvie nefinanšu noguldījumi.

2. Iestādes nošķir:

a) stabilo un nestabilo daļu 1. punkta a) apakšpunkta i) un ii) punktā un b) apakšpunkta ii) punktā minētajiem noguldījumiem, izmantojot novērotās noguldījumu apjoma izmaiņas, ko rada augšupejošas un lejupejošas bezriska procentu likmes svārstības vismaz iepriekšējo 10 gadu periodā;

b) šā panta 1. punktā minēto beztermiņa noguldījumu stabilās daļas pamatkomponentu un papildkomponentu.

Lai noteiktu b) apakšpunktā minētā beztermiņa noguldījumu stabilās daļas papildkomponenta summu, iestādes reizina visu stabilo beztermiņa noguldījumu summu ar pastarpināto likmi.

3. Novērtējot 2. punkta otrajā daļā minēto pastarpināto likmi, iestādes izskata šādus elementus, ņemot vērā arī netirdzniecības portfeļa pozīcijas ar līdzīgām iezīmēm:

a) pašreizējo procentu likmju līmeni;

b) starpību starp iestādes piedāvājuma likmi un tirgus likmi;

c) citu uzņēmumu konkurenci;

d) iestādes ģeogrāfisko atrašanās vietu;

e) iestādes klientu bāzes demogrāfiskās iezīmes un citas būtiskas iezīmes;

f) beztermiņa noguldījumu stabilās daļas pamatkomponenta pārcenošanu, kas, iespējams, nenotiks pat būtisku procentu likmju vides izmaiņu apstākļos.

4. Satricinājuma scenārijos, kas paredz īstermiņa procentu likmju pieaugumu, kā minēts 4. panta a) punkta i) apakšpunktā, b) punkta i) apakšpunktā un c) punkta i) apakšpunktā, iestādes reizina ar 0,8 beztermiņa noguldījumu stabilās daļas pamatkomponentu, kas aprēķināts saskaņā ar 2. un 3. punktu, un attiecīgi palielina papildkomponentu.

5. Satricinājuma scenārijos, kas paredz īstermiņa procentu likmju samazinājumu, kā minēts 4. panta a) punkta ii) apakšpunktā, b) punkta ii) apakšpunktā un c) punkta ii) apakšpunktā, iestādes reizina ar 1,2 beztermiņa noguldījumu stabilās daļas pamatkomponentu, kas aprēķināts saskaņā ar 2. un 3. punktu, un attiecīgi samazina papildkomponentu.

6. Piemērojot 2. līdz 5. punktu, iestādes piemēro šādas maksimālās robežvērtības beztermiņa noguldījumu stabilās daļas pamatkomponenta proporcijai, kas aprēķināta saskaņā ar 2. un 3. punktu:

a) 90 % privātpersonu vai MVU darījumu noguldījumiem, kas minēti 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā;

b) 70 % privātpersonu vai MVU noguldījumiem, kas nav darījumu noguldījumi un kas minēti 1. punkta a) apakšpunkta ii) punktā;

c) 50 % korporatīvajiem nefinanšu noguldījumiem, kas minēti 1. punkta b) apakšpunkta ii) punktā.

7. Iestādes visus finanšu klientu korporatīvos noguldījumus, kas minēti 1. punkta b) apakšpunkta i) punktā, uzskata par beztermiņa noguldījumiem ar papildkomponentu.

8. Iestādes beztermiņa noguldījumu papildkomponentu iedala pārcenošanas laika intervālā, kas minēts pielikuma 1. punkta a) apakšpunktā.

9. Iestādes beztermiņa noguldījumu pamatkomponentus konsekventi laika gaitā iedala attiecīgajos pārcenošanas laika intervālos, kas minēti pielikuma 1. punktā, pamatojoties uz novērotajiem iekšējiem datiem un ievērojot šādus termiņa ierobežojumus, kas aprēķināti, pamatojoties uz vidējo svērto vērtību:

a) 5 gadi beztermiņa noguldījumiem, kas minēti 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā;

b) 4,5 gadi beztermiņa noguldījumiem, kas minēti 1. punkta a) apakšpunkta ii) punktā;

c) 4 gadi beztermiņa noguldījumiem, kas minēti 1. punkta b) apakšpunkta ii) punktā.

10. Iestādes beztermiņa noguldījumus identificē kā beztermiņa noguldījumus ar papildkomponentu, ja beztermiņa noguldījumu kopsumma ir mazāka par 2 % no netirdzniecības portfeļa pozīcijām, kuras uzskaita kā saistības saskaņā ar piemērojamo grāmatvedības regulējumu.

9. pants

Fiksētas likmes aizdevumi, kas pakļauti pirmstermiņa atmaksas riskam

1. Iestādes uzskata, ka fiksētas likmes aizdevumi privātiem klientiem ir pakļauti pirmstermiņa atmaksas riskam, ja aizņēmējs var atmaksāt daļu vai visu neatmaksāto pamatsummu pirms līgumā noteiktā atmaksas datuma vai pamatsummas līgumā noteiktā termiņa vai nu:

a) neuzņemoties šādas atmaksas ekonomiskās izmaksas; vai

b) uzņemoties tikai tādas ekonomiskās izmaksas, kas ir virs priekšapmaksas robežvērtības.

2. Iestādes attiecībā uz 1. un 7. punktā minētajām netirdzniecības portfeļa pozīcijām aplēš bāzes nosacīto priekšapmaksas gada likmi katrai valūtai tādā veidā, kas laika gaitā ir konsekvents un atbilst vidējai priekšapmaksas likmei. Iestādes minēto vidējo priekšapmaksas likmi aplēš atsevišķi katram portfelim ar viendabīgām netirdzniecības portfeļa pozīcijām un saskaņā ar dominējošo procentu likmju termiņstruktūru, pamatojoties uz visiem pieejamajiem iekšējiem novērojumiem.

Šā punkta pirmās daļas nolūkā iestādes var noteikt priekšapmaksas likmi kā nulli, ja gan 1. punktā minēto fiksētās likmes aizdevumu, gan 7. punktā minēto fiksētas likmes aktīvu summa ir mazāka par 5 % no netirdzniecības portfeļa pozīcijām, ko uzskaita kā aktīvus saskaņā ar piemērojamo grāmatvedības regulējumu.

3. Iestādes nosacīto priekšapmaksas likmi, kas aplēsta saskaņā ar 2. punktu, koriģē šādi:

a) scenārijos, kas paredz procentu likmju palielinājumu, kā minēts 4. panta a) punkta i) apakšpunktā, b) punkta ii) apakšpunktā un c) punkta i) apakšpunktā, iestādes reizina nosacīto priekšapmaksas likmi ar 0,8;

b) scenārijos, kas paredz procentu likmju samazinājumu, kā minēts 4. panta a) punkta ii) apakšpunktā, b) punkta i) apakšpunktā un c) punkta ii) apakšpunktā, iestādes reizina nosacīto priekšapmaksas likmi ar 1,2.

4. Katram pārcenošanas laika intervālam, kas minēts pielikuma 1. punktā, iestādes aplēš priekšlaicīgi atmaksātu aizdevumu paredzamo summu katrā pārcenošanas laika intervālā, reizinot ar:

a) šā panta 1. punktā minēto fiksētas likmes aizdevumu neatmaksāto summu noteiktam viendabīgam produktu veidam, kas denominēts noteiktā valūtā;

b) nosacīto priekšapmaksas likmi, kas noteikta saskaņā ar 2. punktu, reizināta ar pielikuma 2. punktā minētā piemērojamā pārcenošanas laika intervāla ilgumu un koriģēta saskaņā ar 3. punktu.

Iestādes a) apakšpunkta nolūkā summas, kuru atmaksas termiņš ir beidzies vai kas ir priekšlaicīgi atmaksātas pirms pārcenošanas laika intervāla zemākās robežas datuma, neuzskata par neatmaksātajām summām.

5. Iestādes 1. punktā minēto fiksētas likmes aizdevumu priekšlaicīgi atmaksāto summu, tostarp soda naudas par priekšlaicīgi atmaksāto summu, ko privātie klienti maksā piemērojamā scenārija gadījumā, iedala attiecīgajos pārcenošanas laika intervālos, kas minēti pielikuma 1. punktā. Iestādes jebkuru nosacītās pārcenojamās naudas plūsmu daļu tiem fiksētas likmes aizdevumiem, par kuriem tās nav paredzējušas priekšlaicīgu atmaksu, iedala attiecīgajos pārcenošanas laika intervālos, kas minēti pielikuma 1. punktā, pamatojoties uz līgumā noteikto atmaksas grafiku minēto aizdevumu līgumā noteiktā termiņa laikā.

6. Iestādes attiecībā uz fiksētas likmes aizdevumiem korporatīvajiem klientiem rīkojas saskaņā ar 6. un 13. pantu, ja aizņēmējs var priekšlaicīgi atmaksāt daļu vai visu neatmaksāto pamatsummu pirms līgumā noteiktā atmaksas datuma vai pamatsummas līgumā noteiktā termiņa.

7. Ja iestādei ir aktīvi vērtspapīru veidā ar pamatā esošiem instrumentiem fiksētas likmes aizdevumu veidā, kas minēti 1. punktā ("fiksētas likmes aktīvi"), un šo fiksētās likmes aktīvu emitentam nav pienākuma aizstāt fiksētas likmes aizdevumus to pirmstermiņa atmaksas gadījumā, minētā iestāde piemēro caurskatāmības pieeju un novērtē netirdzniecības portfeļa pozīcijas minētajos aktīvos saskaņā ar 1. punktu neatkarīgi no tā, vai minētās iestādes darījumu partneris ir profesionāls klients vai privāts klients.

10. pants

Fiksētas likmes termiņnoguldījumi, kas pakļauti pirmstermiņa dzēšanas riskam

1. Iestādes fiksētas likmes termiņnoguldījumus uzskata par fiksētas likmes termiņnoguldījumiem, kas pakļauti pirmstermiņa dzēšanas riskam, ja piemēro abus turpmāk minētos nosacījumus:

a) minētie fiksētas likmes termiņnoguldījumi ir privātpersonu vai MVU noguldījumi;

b) noguldītājam ir iespēja dzēst visas atlikušās fiksētas likmes termiņnoguldījumu summas pirms noguldījuma līgumā noteiktā termiņa.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, iestādes fiksētas likmes termiņnoguldījumus var uzskaitīt saskaņā ar 6. pantu, ja minēto noguldījumu pirmstermiņa izņemšanas rezultātā noguldītājam tiktu piemērots sods, ar ko kompensē gan procentu zaudējumus par laiku starp noguldījuma dzēšanas datumu un līgumā noteiktā termiņa datumu, gan noguldījuma dzēšanas ekonomiskās izmaksas.

3. Iestādes fiksētas likmes termiņnoguldījumus, kas ir korporatīvie noguldījumi, uzskaita saskaņā ar 6. pantu.

Ja korporatīvajam noguldītājam ir iespēja dzēst jebkuru noguldījuma atlikušo summu pirms līgumā noteiktā termiņa un ja nav izpildīti 2. punktā izklāstītie nosacījumi, iestādes šo iespēju uzskaita kā iegultu automātisku iespējas līgumu saskaņā ar 13. pantu.

4. Iestādes 1. punktā minētajiem fiksētas likmes termiņnoguldījumiem aplēš bāzes kumulatīvo termiņnoguldījuma dzēšanas likmi tādā veidā, kas ir konsekvents laika gaitā un piemērots vidējai pirmstermiņa dzēšanas likmei. Iestādes minēto bāzes kumulatīvo termiņnoguldījuma dzēšanas likmi, kas denominēta valūtā, aplēš atsevišķi katram portfelim ar viendabīgiem produktiem un saskaņā ar dominējošo procentu likmju termiņstruktūru, pamatojoties uz visiem pieejamajiem iekšējiem novērojumiem.

Šā punkta pirmās daļas nolūkā iestādes bāzes kumulatīvo termiņnoguldījuma dzēšanas likmi var noteikt kā nulli, ja 1. punktā minēto fiksētas likmes termiņnoguldījumu summa ir mazāka par 5 % no netirdzniecības portfeļa pozīcijām, ko uzskaita kā saistības saskaņā ar piemērojamo grāmatvedības regulējumu.

5. Iestādes saskaņā ar 4. punktu aplēsto fiksētas likmes termiņnoguldījumu bāzes kumulatīvo termiņnoguldījuma dzēšanas likmi pielāgo piemērojamajiem scenārijiem šādi:

a) scenārijos, kas paredz īstermiņa procentu likmju samazinājumu, kā minēts 4. panta a) punkta ii) apakšpunktā, b) punkta ii) apakšpunktā un c) punkta ii) apakšpunktā, iestādes reizina dzēšanas likmi ar 0,8;

b) scenārijos, kas paredz īstermiņa procentu likmju palielinājumu, kā minēts 4. panta a) punkta i) apakšpunktā, b) punkta i) apakšpunktā un c) punkta i) apakšpunktā, iestādes reizina dzēšanas likmi ar 1,2.

6. Katrā pielikuma 1. punktā minētajā pārcenošanas laika intervālā iestādes iegūst pirms termiņa dzēsto fiksētas likmes termiņnoguldījumu paredzamo summu, reizinot 1. punktā minētos noteikta viendabīga produkta veida fiksētas likmes termiņnoguldījumus, kas denominēti noteiktā valūtā, ar piemērojamo fiksētas likmes termiņnoguldījumu bāzes kumulatīvo termiņnoguldījumu dzēšanas likmi, kas koriģēta saskaņā ar 5. punktu.

7. Iestādes attiecībā uz visiem pārcenošanas laika intervāliem un viendabīgu produktu veidu kopām iegūst pirms termiņa dzēsto fiksētas likmes termiņnoguldījumu kopsummu, summējot 6. punktā minētās pirmstermiņa dzēšanas summas. Iestādes kopējās pirms termiņa dzēstās summas iedala attiecīgajā pārcenošanas laika intervālā, kas minēts pielikuma 1. punkta a) apakšpunktā. Iestādes 1. punktā minēto fiksētas likmes termiņnoguldījumu nosacītās pārcenojamās naudas plūsmu daļas, kuras tās nav paredzējušas dzēst pirms termiņa, iedala attiecīgajos pārcenošanas laika intervālos, kas minēti pielikuma 1. punktā, atbilstoši to līgumā noteiktajam termiņam.

11. pants

Atvasinātie instrumenti bez izvēles iespējas

1. Iestādes atvasinātos instrumentus bez izvēles iespējas sadala maksājošajā pozīcijā un saņemošajā pozīcijā.

2. Iestādes saņemošo pozīciju atvasinātam instrumentam bez izvēles iespējas uzskaita kā ienākošo naudas plūsmu un maksājošo pozīciju – kā izejošo naudas plūsmu.

Iestādes nosacītās pārcenojamās naudas plūsmas iedala attiecīgajos pārcenošanas laika intervālos, kas minēti pielikuma 1. punktā.

3. Iestādes starpvalūtu procentu likmju mijmaiņas darījumus, kas ietver pamatsummas vai procentu mijmaiņas darījumus dažādās valūtās, uzskaita atsevišķi attiecībā uz katru pozīciju katrā valūtā.

4. Iestādes riska ierobežošanai izmantoto atvasināto instrumentu procentu ienākumus un izdevumus uzskaita atsevišķi no ienākumiem un izdevumiem, kas izriet no pozīcijas, kuras riski tiek ierobežoti.

12. pants

Ienākumus nenesoši riska darījumi un fiksētas likmes aizdevumu saistības ar privātajiem darījumu partneriem

1. Iestādes, kuru ienākumus nenesošo riska darījumu rādītājs ir 2 % vai vairāk, ienākumus nenesošo riska darījumu nosacītās pārcenojamās naudas plūsmas iedala attiecīgajos pārcenošanas laika intervālos, kas minēti pielikuma 1. punktā. Iestādes minētās paredzamās naudas plūsmas, atskaitot uzkrājumus, iedala, ņemot vērā to grafiku un tādā veidā, ko konsekventi piemēro laika gaitā.

Šā panta pirmās daļas nolūkā iestādes aprēķina ienākumus nenesošo riska darījumu rādītāju, Regulas (ES) Nr. 575/2013 47.a panta 3. punktā minēto ienākumus nenesošo parāda vērtspapīru, aizdevumu un avansu summu dalot ar bruto parāda vērtspapīru, aizdevumu un avansu kopējo summu.

2. Ja fiksētas likmes aizdevumu saistību ar privātajiem darījumu partneriem nosacīto summu kopsumma pārsniedz 2 % no netirdzniecības portfeļa pozīcijām, kas uzskaitītas kā aktīvs saskaņā ar piemērojamo grāmatvedības regulējumu, iestādes aizņemto summu gan pamatscenārijā, gan piemērojamajos scenārijos, kas minēti 4. pantā, aplēš, pamatojoties uz:

a) vēsturiskajiem iekšējiem novērojumiem, kas veikti par katru darījumu partnera veidu līdzīgos apstākļos attiecībā uz aizņēmumiem no fiksētas likmes aizdevumu saistībām;

b) līguma vērtību darījumu partnerim pamatscenārijā;

c) līguma vērtību darījumu partnerim satricinājuma scenārijā.

Iestādes aplēstās aizņemtās summas iedala attiecīgajos pārcenošanas laika intervālos, kas minēti pielikuma 1. punktā, saskaņā ar paredzamo aizņemšanās laiku.

13. pants

Pašu kapitāla palielinājuma ekonomiskā vērtība automātiskiem procentu likmes iespējas līgumiem

1. Iestādes aprēķina pašu kapitāla palielinājuma ekonomisko vērtību netirdzniecības portfeļa pozīciju automātiskajiem procentu likmes iespējas līgumiem, kas minēti 5. panta 3. punkta a) apakšpunktā.

2. Nopirkta automātiska procentu likmes iespējas līguma gadījumā iestādes aprēķina minētā iespējas līguma vērtības izmaiņas starp tā vērtību piemērojamajā scenārijā, ņemot vērā netiešo procentu likmju svārstīguma relatīvo pieaugumu 25 % apmērā, un tā vērtību pamatscenārijā.

3. Pārdota automātiska procentu likmes iespējas līguma gadījumā iestādes aprēķina izmaiņas minētā iespējas līguma vērtībā starp tā vērtību piemērojamajā scenārijā un tā vērtību pamatscenārijā.

Piemērojot pirmo daļu, vērtības izmaiņas ir starpība starp šādu a) un b) apakšpunktu:

a) iespējas līguma vērtības aplēse iespējas turētājam, ņemot vērā:

   i) bezriska ienesīguma līkni piemērojamajā valūtā saskaņā ar piemērojamo scenāriju;

   ii) netiešo procentu likmju svārstīguma relatīvo pieaugumu par 25 %;

b) procentu likmes iespējas līguma vērtība iespējas līguma turētājam, kas aprēķināta, izmantojot ienesīguma līkni apstākļos, kad nepastāv satricinājums, un netiešo procentu likmju svārstīgumu piemērojamajā valūtā vērtēšanas datumā.

4. Iestādes aprēķina pašu kapitāla palielinājuma ekonomisko vērtību automātiska procentu likmes iespējas līguma riskam kā starpību starp visu nopirkto iespēju līgumu vērtībām, kas aprēķinātas saskaņā ar 2. punktu, un visu pārdoto iespēju līgumu vērtībām, kas aprēķinātas saskaņā ar 3. punktu, pēc scenārija piemērošanas valūtā.

5. Šā panta 2. un 3. punktā minētajam aprēķinam iestādes izmanto savas piemērojamās iekšējās vērtēšanas metodes.

III NODAĻA

STANDARTIZĒTĀ METODIKA IESTĀDES NETIRDZNIECĪBAS PORTFEĻA DARBĪBU NETO PROCENTU IENĀKUMU RISKU NOVĒRTĒŠANAI

14. pants

Prasības nosacīto pārcenojamo naudas plūsmu iedalīšanai

1. Izmantojot standartizēto metodiku tādu risku novērtēšanai, kas izriet no iespējamām izmaiņām procentu likmēs, kuras ietekmē iestāžu netirdzniecības portfeļa darbību neto procentu ienākumus, iestādes savu netirdzniecības portfeļa pozīciju nosacītās pārcenojamās naudas plūsmas iedala attiecīgajos pārcenošanas laika intervālos, kas minēti pielikuma 1. punktā.

2. Šā panta 1. punktā minētajai nosacīto pārcenojamo naudas plūsmu iedalīšanai piemēro 5. līdz 12. pantu, ievērojot šā panta 3. līdz 6. punktā noteiktās atkāpes.

3. Atkāpjoties no 5. panta 2. punkta pirmās daļas, iestādes komerciālās rezerves un citas likmju starpību sastāvdaļas iekļauj procentu maksājumos nosacītajās pārcenojamajās naudas plūsmās.

4. Papildus 6. pantā, 9. panta 5. punktā, 10. panta 7. punktā un 12. pantā minēto nosacīto pārcenojamo naudas plūsmu iedalīšanai attiecīgajos pārcenošanas laika intervālos, kas minēti pielikuma 1. punktā, iestādes minētās nosacītās pārcenojamās naudas plūsmas iedala pielikuma 3. punktā minētajos atsauces termiņa laika intervālos. Attiecībā uz nosacītām pārcenojamām naudas plūsmām, kas ir procentu maksājumi, ņem vērā tā instrumenta atsauces termiņu, kura rezultātā minētās naudas plūsmas radušās.

5. Papildus 7. un 8. pantā minēto nosacīto pārcenojamo naudas plūsmu iedalīšanai attiecīgajos pārcenošanas laika intervālos, kas minēti pielikuma 1. punktā, iestādes nosacītās pārcenojamās naudas plūsmas iedala pielikuma 3. punkta a) apakšpunktā minētajā atsauces termiņa intervālā.

6. Iestādes 11. pantā minēto atvasināto instrumentu fiksētās pozīcijas uzskaita saskaņā ar šā panta 4. punktu.

Iestādes 11. pantā minēto atvasināto instrumentu mainīgās pozīcijas uzskaita saskaņā ar šā panta 5. punktu.

15. pants

Neto procentu ienākumu palielinājums automātiskiem procentu likmes iespējas līgumiem līdz neto procentu ienākumu laikposma beigām

1. Iestādes aprēķina neto procentu ienākumu palielinājumu to netirdzniecības portfeļa pozīciju automātiskiem procentu likmes iespējas līgumiem, kas minēti 5. panta 3. punkta a) apakšpunktā, līdz neto procentu ienākumu laikposma beigām.

2. Šā panta 1. punkta nolūkā 13. pantu piemēro *mutatis mutandis*, ievērojot šā panta 3. līdz 6. punktā noteiktās atkāpes.

3. Iestādes no 1. punktā minētā neto procentu ienākumu palielinājuma aprēķina izslēdz automātiskus procentu likmes iespējas līgumus, ko var izpildīt tikai pēc neto procentu ienākumu laikposma beigām.

4. Aprēķinot 1. punktā minēto neto procentu ienākumu palielinājumu, iestādes neņem vērā netiešā svārstīguma relatīvo pieaugumu.

5. Iestādes aprēķina 13. panta 2. un 3. punktā minēto vērtību, pamatojoties uz izmaksājumiem, kas sagaidāmas pamatscenārijā un piemērojamajos scenārijos.

6. Iestādes pieņem, ka instrumenti, kuru izvēles iespēja vai nelinearitāte tiek aktivizēta automātiski, tiek pagarināti ar salīdzināmām iezīmēm līdz neto procentu ienākumu laikposma beigām.

16. pants

Tirgus vērtības izmaiņas automātiskiem procentu likmes iespējas līgumiem, kas tiek turēti patiesajā vērtībā un kuru termiņš beidzas pēc neto procentu ienākumu laikposma beigām

Iestādes saskaņā ar 13. pantu aprēķina tirgus vērtības izmaiņas automātiskiem procentu likmes iespējas līgumiem, kas tiek turēti patiesajā vērtībā un kuru termiņš beidzas pēc neto procentu ienākumu laikposma beigām.

IV NODAĻA

PAŠU KAPITĀLA RISKA MĒRA STANDARTIZĒTĀS EKONOMISKĀS VĒRTĪBAS APRĒĶINĀŠANA

17. pants

Pašu kapitāla ekonomiskās vērtības un pašu kapitāla ekonomiskās vērtības izmaiņu aprēķināšana

1. Iestādes aprēķina pašu kapitāla ekonomisko vērtību pamatscenārijam un piemērojamajiem satricinājuma scenārijiem katrā valūtā saskaņā ar 2., 3. un 4. punktu. Iestādes pašu kapitāla ekonomiskās vērtības izmaiņas aprēķina saskaņā ar 5. un 6. punktu.

2. Iestādes 6., 7. un 8. pantā, 9. panta 5. punktā, 10. panta 7. punktā, 11. panta 2. punktā un 12. pantā minētās nosacītās pārcenojamās naudas plūsmas minētajos pantos norādītajos pārcenošanas laika intervālos iedala šādi:

a) visām pozitīvām un negatīvām nosacītām pārcenojamām naudas plūsmām pārcenošanas laika intervālā veic ieskaitu, veidojot neto garo vai neto īso pozīciju katram pārcenošanas laika intervālam;

b) ienākošajām naudas plūsmām ir pozitīva vērtība, un izejošajām naudas plūsmām ir negatīva vērtība.

3. Iestādes diskontē neto nosacītās pārcenojamās naudas plūsmas līdz pašreizējai vērtībai, izmantojot diskonta faktoru. Iestādes minēto diskonta faktoru $DF_{i,c}(t_k)$ no tūlītējās nulles procentu likmes $R_{i,c}(t_k)$ intervāla viduspunktā attiecīgajam scenārijam *i* un valūtai *c*, kas reizināts ar intervāla viduspunktut_k, aprēķina šādi:

$$DF_{i,c}(t_k) = \exp\left(-R_{i,c}(t_k) * t_k\right)$$

4. Lai noteiktu pašu kapitāla ekonomisko vērtību pamatscenārijam un piemērojamajiem scenārijiem, iestādes summē diskontētās neto pārcenojamās naudas plūsmas visos pārcenošanas laika intervālos katrai valūtai.

5. Iestādes aprēķina pašu kapitāla ekonomiskās vērtības izmaiņas, pašu kapitāla ekonomisko vērtību pamatscenārijā atņemot no pašu kapitāla ekonomiskās vērtības piemērojamajā scenārijā un pieskaitot automātiska procentu likmes iespējas līguma vērtības izmaiņas, kas aprēķinātas saskaņā ar 13. pantu.

6. Aprēķinot kopējās izmaiņas katram scenārijam, iestādes summē visas negatīvās un pozitīvās izmaiņas katrā valūtā. Šajā aprēķinā iestādes valūtas, kas nav pārskata sniegšanas valūta, konvertē pārskata sniegšanas valūtā pēc ECB tūlītējās ārvalstu valūtas kursa likmes atsauces datumā. Pozitīvajām izmaiņām piemēro svēruma koeficientu 50 % apmērā vai 80 % apmērā valūtas kursa mehānisma (VKM II) gadījumā ar oficiāli saskaņotu svārstību koridoru, kas ir mazāks nekā standarta koridors +/– 15 % apmērā.

Iestādes atzīst svērto peļņu, kas nepārsniedz lielāko no šādām vērtībām:

a) negatīvo izmaiņu absolūtā vērtība EUR vai VKM II valūtās;

b) rezultāts, kas iegūts, piemērojot 50 % koeficientu VKM II valūtu vai EUR pozitīvajām izmaiņām.

V NODAĻA

STANDARTIZĒTĀ NETO PROCENTU IENĀKUMU RISKA MĒRA APRĒĶINĀŠANA

18. pants

Laikposms

Iestādes aprēķina neto procentu ienākumus no netirdzniecības portfeļa darbībām laikposmā, kas ir vismaz viens gads ("neto procentu ienākumu laikposms").

Atlikušais laiks līdz neto procentu ienākumu laikposma beigām ir neto procentu likmes laikposms, no kura atskaitīts pielikuma 1. punktā minēto attiecīgo pārcenošanas laika intervālu pārcenošanas viduspunkts ("atlikušais laiks").

19. pants

Aprēķins par nosacītu pārcenojamu naudas plūsmu atkārtotai ieguldīšanai vai refinansēšanai noteiktās prognozētās bezriska procentu likmes ietekmi

1. Lai aprēķinātu ietekmi, ko nosacītu pārcenojamu naudas plūsmu atkārtotas ieguldīšanas vai refinansēšanas prognozētais bezriska ienesīgums rada uz neto procentu ienākumiem, kā minēts 4. punktā, iestādes katrai valūtai un katram scenārijam aprēķina nākotnes likmes, kas atspoguļo procentu likmju bezriska komponentu, kuru paredzēts piemērot bezriska aizdevumiem, sākot no pārcenošanas viduspunktiem pielikuma 4. punktā minētajos pārcenošanas laika intervālos un ar termiņiem, kas atbilst atsauces termiņa intervālu visduspunktiem, kas minēti pielikuma 3. punktā.

2. Iestādes aprēķina 1. punktā minētās nākotnes likmes saskaņā ar šādu formulu:

$$FWD_{i,c}(t_k, t_k + REF_j) = -\frac{\ln\left[{}^{D}F_{i,c}(t_k\ REF_j)\big/{}_{D}F_{i,c}(t_k)\right]}{REF_j}$$

kur:

t_k ir pārcenošanas laika intervāla viduspunkts k;

REF_j ir atsauces termiņa laika intervāla viduspunkts j;

$FWD_{i,c}(t_k, t_k + REF_j)$ ir nākotnes likme attiecīgajam scenārijam i un valūtai c bezriska aizdevumam, kas sākas pārcenošanas laika intervāla viduspunktā k un kura termiņš beidzas atsauces termiņa laika intervāla viduspunktā j;

$DF_{i,c}(t_k)$ ir diskonta faktors attiecīgajam scenārijam i, valūtai c un laikam t_k, kā minēts 17. panta 3. punktā.

3. Iestādes aprēķina piemērojamo bezriska procentu likmi katrai pārcenošanas laika intervāla viduspunkta kombinācijai ar atsauces termiņa laika intervāla viduspunktu, reizinot 1. punktā minētās nākotnes likmes ar atlikušo laikposmu, kas minēts 18. panta otrajā daļā.

4. Iestādes nosacītu pārcenojamu naudas plūsmu atkārtotai ieguldīšanai vai refinansēšanai noteiktās prognozētās bezriska procentu likmes ietekmi uz neto procentu ienākumiem aprēķina, reizinot šādu a) un b) apakšpunktu:

a) nosacītās pārcenojamās naudas plūsmas, kas minētas 6., 7. un 8. pantā, 9. panta 5. punktā, 10. panta 7. punktā, 11. panta 2. punkta otrajā daļā un 12. pantā un kas iedalītas saskaņā ar 14. panta 4. un 5. punktu;

b) attiecīgās piemērojamās bezriska procentu likmes ietekme, kas aprēķināta saskaņā ar šā panta 3. punktu.

20. pants

Aprēķins par nosacītu pārcenojamu naudas plūsmu atkārtotai ieguldīšanai vai refinansēšanai noteiktās prognozētās komerciālās rezerves ietekmi

1. Iestādes nosacītu pārcenojamu naudas plūsmu atkārtotai ieguldīšanai vai refinansēšanai noteiktās prognozētās komerciālās rezerves ietekmi aprēķina, reizinot nosacītās pārcenojamās naudas plūsmas, kas aprēķinātas saskaņā ar 2. punktu, ar piemērojamo komerciālās rezerves ienesīgumu, kas minēts 4. punktā.

2. Šā panta 1. punktā minētā aprēķina nolūkā iestādes:

a) brīdī, kad komerciālās rezerves tiek noteiktas atkārtoti, 6. līdz 12. pantā minēto instrumentu nosacītās pārcenojamās naudas plūsmas iedala pārcenošanas laika intervālos, kas minēti pielikuma 4. punktā;

b) aplēš:

i) piemērojamo komerciālās rezerves likmi saskaņā ar šā panta 3. punktu;

ii) atlikušo laiku, kas minēts 18. panta otrajā daļā.

Šā punkta a) apakšpunkta nolūkā 6. līdz 12. pantu piemēro *mutatis mutandis*. Tomēr mainīgās likmes instrumentu gadījumā iestādes nosacītu pārcenojamu naudas plūsmu daļu, kas veido pamatsummu, iedala saskaņā ar minēto mainīgās likmes instrumentu līguma beigu termiņu.

3. Šā panta 1. punkta nolūkā iestādes netirdzniecības portfeļa pozīcijas iedala finanšu aktīvu un finanšu saistību produktu veidiem, kas sadalīti pēc ģeogrāfiskās atrašanās vietas un valūtas denominācijas.

Pirmajā daļā minētie finanšu aktīvu produktu veidi ir šādi:

a) parāda vērtspapīri;

b) aizdevumi un avansi: nefinanšu sabiedrības;

c) aizdevumi un avansi: mājsaimniecības – hipotekārie kredīti;

d) aizdevumi un avansi: mājsaimniecības – kredīti (nehipotekārie kredīti);

e) aizdevumi un avansi: citi darījumu partneri;

f) citi produkti netirdzniecības portfelī.

Pirmajā daļā minētie finanšu saistību produktu veidi ir šādi:

a) noguldījumi: nefinanšu sabiedrības;

b) noguldījumi: mājsaimniecības;

c) noguldījumi: citi darījumu partneri;

d) parāda vērtspapīri;

e) citas saistības netirdzniecības portfelī.

4. Attiecībā uz instrumentiem, ko tirgo dziļos un aktīvos likvīdos tirgos, ja šo instrumentu vērtību var noteikt, pamatojoties uz plaši izplatītām un viegli pieejamām tirgus cenām, iestādes 2. punkta b) apakšpunktā minēto piemērojamo komerciālās rezerves likmi aplēš, pamatojoties uz tirgus cenu, minēto instrumentu procentu maksājumiem un bezriska procentu likmes atskaitījumu.

Attiecībā uz instrumentiem, kas nav minēti pirmajā daļā, iestādes 2. punkta b) apakšpunktā minēto piemērojamo komerciālās rezerves likmi aplēš, pamatojoties uz iepriekšējo 360 dienu laikā saņemto vai samaksāto komerciālo rezervju svērto vidējo, ņemot vērā 2. punktā minēto produkta veidu, ģeogrāfisko atrašanās vietu un valūtas denomināciju. Ja šādu darījumu nav, iestādes aplēš piemērojamo komerciālās rezerves likmi, pamatojoties uz pieņēmumiem, kas balstās uz salīdzināmos portfeļos saņemtām vai samaksātām rezervēm.

5. Piemērojamo komerciālās rezerves likmi pamatscenārijā, kas aplēsta saskaņā ar 3. punktu, piemēro arī piemērojamajā scenārijā.

6. Lai ņemtu vērā 18. panta otrajā daļā minēto atlikušo laiku, iestādes komerciālās rezerves ienesīguma procentuālo daļu aprēķina, reizinot piemērojamo komerciālās rezerves likmi, kas aplēsta saskaņā ar šā panta 3. punktu, ar atlikušo laiku.

21. pants

Aprēķins par procentu maksājumiem vai procentu maksājumu daļu, kas veikti līdz to pārskatīšanas datumam (ieskaitot)

1. Iestādes aprēķina līdz pārcenošanas datumam, ieskaitot minēto datumu, veikto procentu maksājumu ietekmi uz neto procentu ienākumiem, papildus 19. un 20. pantā minētajam iedalījumam iedalot 6. līdz 12. pantā minēto instrumentu procentu maksājumus pielikuma 4. punktā minētajos pārcenošanas laika intervālos ar noteikumu, ka minētie procentu maksājumi atbilst šādiem nosacījumiem:

a) procentu maksājuma apmērs ir zināms un noteikts, un nepastāv iespēja, ka maksājums varētu mainīties procentu likmju svārstību dēļ;

b) paredzams, ka procentu maksājums tiks veikts neto procentu ienākumu laikposmā, kas minēts 18. panta pirmajā daļā.

2. Mainīgās likmes instrumentiem, ja procentu maksājums notiek pēc pārcenošanas datuma, iestādes piemēro šā panta 1. punktu tikai tai procentu maksājuma daļai, kas atspoguļo komerciālo rezervi.

22. pants

Tirgus vērtības izmaiņas instrumentiem, kas tiek turēti patiesajā vērtībā un kuru termiņš beidzas pēc neto procentu ienākumu laikposma beigām

1. Iestādes aprēķina tirgus vērtības izmaiņas pēc neto procentu ienākumu laikposma beigām attiecībā uz instrumentiem, kas tiek turēti patiesajā vērtībā, piemērojot 17. panta 3., 4. un 5. punktu *mutatis mutandis* iedalīšanai, kas veikta saskaņā ar 2. punktu.

2. Šā panta 1. punktā minētajai iedalīšanai iestādes piemēro 17. panta 2. punktu *mutatis mutandis* un iekļauj komerciālās rezerves un citas likmju starpību sastāvdaļas procentu maksājumos nosacītajās pārcenojamajās naudas plūsmās ar šādām atkāpēm:

a) iestādes izslēdz nosacītās pārcenojamās naudas plūsmas, kas saistītas ar instrumentiem, kuri netiek turēti patiesajā vērtībā;

b) iestādes izslēdz nosacītās naudas plūsmas, kas pārcenojas neto procentu ienākumu laikposmā, nosakot šīs naudas plūsmas kā nulli pielikuma 4. punktā minētajos pārcenošanas laika intervālos.

23. pants

Neto procentu ienākumu palielinājums bāzes riskam

1. Papildus 7. pantā minētajai iedalīšanai iestādes mainīgās likmes instrumentu nosacītās pārcenojamās naudas plūsmas iedala pielikuma 4. punktā minētajos pārcenošanas laika intervālos katrai valūtai pēc pārcenošanas datuma, ja to mainīgās likmes instrumentu summa, kuri nav izsniegti šā panta 2. punkta a) apakšpunktā minētajā atsauces terminā uz nakti, pārsniedz 5 % no netirdzniecības portfeļa pozīcijām, kas tiek uzskaitītas kā aktīvs saskaņā ar piemērojamo grāmatvedības regulējumu.

Pirmās daļas nolūkā iestādes izslēdz iegultas procentu likmes iespējas līgumus un rīkojas ar minētajiem iespējas līgumiem saskaņā ar 8. punktu.

2. Iedalot 1. punktā minētās nosacītās pārcenojamās naudas plūsmas, iestādes šīs naudas plūsmas attiecina šādiem atsauces termiņiem, uz kuriem attiecas mainīgās likmes instruments:

a) uz nakti;

b) 1 mēnesis;

c) 3 mēneši;

d) 6 mēneši;

e) 12 mēneši.

3. Ja nav atbilstoša atsauces termiņa, iestādes nosacītās pārcenojamās naudas plūsmas iedala kādā no šādām kategorijām:

a) "atsauces likme", ja mainīgās procentu likmes instruments attiecas uz centrālās bankas atsauces likmi;

b) "cita", ja mainīgās likmes instruments attiecas uz jebkuru citu etalonu.

Iestādes ienākošām nosacītām pārcenojamām naudas plūsmām piešķir pozitīvu vērtību un izejošām nosacītām pārcenojamām naudas plūsmām – negatīvu vērtību.

4. Iestādes attiecīgajai valūtai, pamatojoties uz vēsturiskiem novērojumiem par instrumentu procentu likmju svārstībām, un katram 2. punktā minētajam atsauces termiņam un 3. punktā minētajai kategorijai, aplēš satricinājumus, kuros pieaug procentu likmes, un satricinājumus, kuros pieaug starpība starp procentu likmēm, šo pieeju konsekventi piemērojot laika gaitā.

5. Iestādes aplēš 4. punktā minētos satricinājumus, kuros pieaug procentu likmes, un satricinājumus, kuros pieaug starpība starp procentu likmēm, salīdzinot procentu likmes 2. punkta a) apakšpunktā minētajā atsauces termiņā uz nakti ar citiem atsauces termiņiem, kas minēti 2. punkta b) līdz e) apakšpunktā, un kategorijām, kas minētas 3. punktā.

6. Iestādes attiecībā uz katru valūtu nosacītajām pārcenojamajām naudas plūsmām piemēro 4. punktā minētos satricinājumus, kuros pieaug procentu likmes, un satricinājumus, kuros pieaug starpība starp procentu likmēm, kas reizināti ar 18. panta otrajā daļā minēto atlikušo laiku.

7. Iestādes 6. punktā minēto aprēķinu rezultātus apkopo atsevišķi attiecībā uz 4. punktā minētajiem scenārijiem, kuros pieaug procentu likmes, un scenārijiem, kuros pieaug starpība starp procentu likmēm.

8. Iestādes aprēķina izmaksājumus attiecībā uz automātiskiem procentu likmes iespējas līgumiem mainīgās likmes instrumentos gan 4. punktā minētajiem scenārijiem, kuros pieaug procentu likmes, gan scenārijiem, kuros pieaug starpība starp procentu likmēm, un salīdzina šos izmaksājumus ar izmaksājumiem, kas aprēķināti saskaņā ar pamatscenāriju.

Izmaksājumu starpību, kas izriet no pirmajā daļā minētā salīdzinājuma, iestādes pieskaita 7. punktā minētajam apkopotajam rezultātam atsevišķi attiecībā uz scenāriju, kurā pieaug procentu likmes, un scenāriju, kurā pieaug starpība starp procentu likmēm. Iestādes ienākošajiem izmaksājumiem piešķir pozitīvu vērtību un izejošajiem izmaksājumiem – negatīvu vērtību. Iestādes nediskontē izmaksājumus un neizdara nekādus pieņēmumus par svārstīguma izmaiņām.

9. Neto procentu ienākumu palielinājums bāzes riskam ir zemākais rezultāts, ko aprēķina saskaņā ar 1. līdz 8. punktu attiecībā uz satricinājumiem, kuros pieaug procentu likmes, un satricinājumiem, kuros pieaug starpība starp procentu likmēm.

24. pants

Neto procentu ienākumu un neto procentu ienākumu izmaiņu aprēķināšana

1. Iestādes aprēķina neto procentu ienākumus, līdz neto procentu ienākumu laikposma beigām saskaitot visus turpmāk minētos elementus, izņemot automātiskus procentu likmes iespējas līgumus:

a) prognozētos bezriska ienesīgumus no nosacītu pārcenojamu naudas plūsmu atkārtotas ieguldīšanas vai refinansēšanas, kas aprēķināta saskaņā ar 19. pantu;

b) prognozēto komerciālo rezervi 6. līdz 12. pantā minēto instrumentu nosacīto pārcenojamo naudas plūsmu atkārtotai ieguldīšanai vai refinansēšanai, kas aprēķināta saskaņā ar 20. pantu;

c) procentu maksājumu summu, kuri fiksēti līdz pārcenošanas datumam, ieskaitot minēto datumu, kas aprēķināta saskaņā ar 21. pantu, no kuras atskaitīti visi būtiskie procenti, kas uzkrāti t = 0.

2. Šā panta 1. punktā minētā aprēķina nolūkā iestādes ienākošajām naudas plūsmām piešķir pozitīvu vērtību un izejošajām naudas plūsmām – negatīvu vērtību.

3. Iestādes aprēķina scenārija ietekmi uz neto procentu ienākumiem, saskaitot visu turpmāk minēto:

a) starpību starp:

i) šā panta 1. punktā minēto aprēķinu, kas attiecas uz piemērojamo scenāriju;

ii) šā panta 1. punktā minēto aprēķinu, kas attiecas uz pamatscenāriju;

b) neto procentu ienākumu palielinājumu automātiskiem iespējas līgumiem neto procentu ienākumu laikposmā, kas aprēķināts saskaņā ar 15. pantu;

c) neto procentu ienākumu palielinājumu bāzes riskam, kas minēts 23. pantā.

Pirmās daļas a) un b) apakšpunkta nolūkā iestādes izmanto tos pašus scenārijus.

Pirmās daļas c) apakšpunkta nolūkā iestādes aprēķina neto procentu ienākumu palielinājumu bāzes riskam, kam ir vislielākā negatīvā ietekme uz neto procentu ienākumiem, saistībā ar 23. panta 9. punktā minētajiem satricinājumiem, kuros pieaug procentu likmes, un satricinājumiem, kuros pieaug starpība starp procentu likmēm.

4. Aprēķinot kopējās izmaiņas katram scenārijam, iestādes summē visas negatīvās un pozitīvās izmaiņas katrā valūtā. Šajā aprēķinā iestādes valūtas, kas nav pārskata sniegšanas valūta, konvertē pārskata sniegšanas valūtā pēc ECB tūlītējās ārvalstu valūtas kursa likmes atsauces datumā. Pozitīvajām izmaiņām piemēro svēruma koeficientu 50 % apmērā vai 80 % apmērā VKM II valūtu gadījumā ar oficiāli saskaņotu svārstību koridoru, kas ir mazāks nekā standarta koridors +/– 15 % apmērā.

Iestādes atzīst svērto peļņu, kas nepārsniedz lielāko no šādām vērtībām:

a) negatīvo izmaiņu absolūtā vērtība EUR vai VKM II valūtās;

b) rezultātu, kas iegūts, piemērojot 50 % koeficientu VKM II valūtu vai EUR pozitīvajām izmaiņām.

VI NODAĻA

VIENKĀRŠOTA STANDARTIZĒTĀ METODIKA PAŠU KAPITĀLA EKONOMISKĀS VĒRTĪBAS UN NETO PROCENTU IENĀKUMU APRĒĶINĀŠANAI

25. pants

Vienkāršota standartizētā metodika pašu kapitāla ekonomiskās vērtības un pašu kapitāla ekonomiskās vērtības izmaiņu aprēķināšanai

1. Lai aprēķinātu pašu kapitāla ekonomisko vērtību un pašu kapitāla ekonomiskās vērtības izmaiņas saskaņā ar vienkāršotu standartizēto metodiku, iestādes piemēro 5. līdz 13. pantu, ievērojot šā panta 2. līdz 5. punktā noteiktās atkāpes.

2. Pamatscenārijā piemēro šādus nosacījumus:

a) atkāpjoties no 8. panta 2. līdz 6. punkta, iestādes nosaka beztermiņa noguldījumu pamatkomponenta summu, ņemot vērā šādas proporcijas:

   i) 69,23 % privātpersonu vai MVU darījumu beztermiņa noguldījumiem, kas minēti 8. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā;

   ii) 53,85 % privātpersonu vai MVU beztermiņa noguldījumiem, kas nav darījumu noguldījumi, kas minēti 8. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) punktā;

   iii) 38,46 % korporatīvajiem nefinanšu beztermiņa noguldījumiem, kas minēti 8. panta 1. punkta b) apakšpunkta ii) punktā;

b) atkāpjoties no 8. panta 9. punkta, iestādes beztermiņa noguldījumu pamatkomponentu iedala vienmērīgi laika gaitā, kā noteikts pielikuma 5. punkta a) apakšpunktā.

3. Scenārijos, kas paredz īstermiņa procentu likmes samazinājumu, kā minēts 4. panta a) punkta ii) apakšpunktā, b) punkta ii) apakšpunktā un c) punkta ii) apakšpunktā, piemēro šādus nosacījumus:

a) atkāpjoties no 8. panta 2. līdz 6. punkta, iestādes nosaka beztermiņa noguldījumu pamatkomponenta summu, ņemot vērā šādas proporcijas:

   i) 90 % privātpersonu vai MVU darījumu beztermiņa noguldījumiem, kas minēti 8. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā;

   ii) 70 % privātpersonu vai MVU beztermiņa noguldījumiem, kas nav darījumu noguldījumi, kas minēti 8. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) punktā;

   iii) 50 % korporatīvajiem nefinanšu beztermiņa noguldījumiem, kas minēti 8. panta 1. punkta b) apakšpunkta ii) punktā;

b) atkāpjoties no 8. panta 9. punkta, iestādes beztermiņa noguldījumu pamatkomponentu iedala vienmērīgi laika gaitā, kā noteikts pielikuma 5. punkta a) apakšpunktā.

4. Scenārijos, kas paredz īstermiņa procentu likmes pieaugumu, kā minēts 4. panta a) punkta i) apakšpunktā, b) punkta i) apakšpunktā un c) punkta i) apakšpunktā, piemēro šādus nosacījumus:

a) atkāpjoties no 8. panta 2. līdz 6. punkta, iestādes nosaka beztermiņa noguldījumu pamatkomponenta summu, ņemot vērā šādas proporcijas:

   i) 48,46 % privātpersonu vai MVU darījumu beztermiņa noguldījumiem, kas minēti 8. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā;

   ii) 37,69 % privātpersonu vai MVU beztermiņa noguldījumiem, kas nav darījumu noguldījumi, kā minēts 8. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) punktā;

   iii) 26,92 % korporatīvajiem nefinanšu beztermiņa noguldījumiem, kas minēti 8. panta 1. punkta b) apakšpunkta ii) punktā;

b) atkāpjoties no 8. panta 9. punkta, iestādes beztermiņa noguldījumu pamatkomponentu iedala vienmērīgi laika gaitā, kā noteikts pielikuma 5. punkta c) apakšpunktā.

5. Iestādes 13. panta 2. un 3. punktā minētās vērtības izmaiņas aprēķina kā starpību starp izmaksājumu summu pamatscenārijā un izmaksājumu summu piemērojamajā scenārijā, kas diskontēta ar piemērojamām bezriska procentu likmēm. Iestādes neņem vērā jebkādu svārstīguma pieauguma ietekmi un reizina automātisku iespējas līgumu izmaksājumus piemērojamajā scenārijā ar 1,10.

26. pants

Vienkāršota standartizētā metodika neto procentu ienākumu un neto procentu ienākumu izmaiņu aprēķināšanai

1. Lai aprēķinātu neto procentu ienākumus un neto procentu ienākumu izmaiņas saskaņā ar vienkāršotu standartizēto metodiku, iestādes piemēro 14. līdz 16. pantu, ievērojot šā panta 2. līdz 7. punktā noteiktās atkāpes.

2. Regulas 25. pants attiecas arī uz 1. punktā minēto aprēķinu.

3. Regulas 14. panta 4. punkts neattiecas uz 1. punktā minēto aprēķinu. Iestādes katram 20. panta 3. punktā minētajam produktu veidam aprēķina:

a) vidējo atsauces termiņu visiem fiksētas likmes netirdzniecības portfeļa aktīviem, ko ietekmē procentu likmes;

b) vidējo atsauces termiņu visām fiksētas likmes netirdzniecības portfeļa saistībām, ko ietekmē procentu likmes.

4. Atkāpjoties no 19. panta, iestādes piemēro aprēķinātos vidējos atsauces termiņus, nevis atsauces termiņa laika intervālu viduspunktus, kas noteikti pielikuma 3. punktā.

5. Atkāpjoties no 20. panta 2. punkta, iestādes, piemērojot 20. panta 3. punkta trešo daļu, nodala 20. panta 2. punktā minētās netirdzniecības portfeļa pozīcijas tikai pēc produktu veidiem, nevis pēc ģeogrāfiskās atrašanās vietas.

6. Atkāpjoties no 21. panta, iestādes aprēķina līdz pārcenošanas datumam, ieskaitot minēto datumu, veiktos procentu maksājumus vai procentu maksājumu daļu, reizinot:

a) visu instrumentu atlikušo pamatsummu;

b) iestāžu aplēses par instrumentu vidējām procentu likmēm attiecīgi aktīvu vai pasīvu pusē;

c) neto procentu ienākumu laikposmu vai, ja instruments pārcenojas pirms neto procentu ienākumu laikposma beigām, pielikuma 1. punktā noteikto attiecīgo pārcenošanas laika intervālu viduspunktu, ko piemēro neatmaksātajam instrumentam.

7. Iestādes aprēķina 15. pantā minētās vērtības izmaiņas kā starpību starp izmaksājumu summu pamatscenārijā un izmaksājumu summu piemērojamajā scenārijā, kas diskontēta ar piemērojamajām bezriska procentu likmēm. Iestādes neņem vērā jebkādu svārstīguma pieauguma ietekmi un reizina izmaksājumus piemērojamajā scenārijā ar 1,10.

VII NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

27. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2023. gada 1. decembrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN

PIELIKUMS

1. Pārcenošanas laika intervāli:

   a) laika intervāls uz nakti, kura viduspunkts ir 1 diena vai aptuveni 0,0028 gadi;

   b) laika intervāls, kas pārsniedz 1 dienu, bet nepārsniedz 1 mēnesi, un kura viduspunkts ir 15 dienas;

   c) laika intervāls, kas pārsniedz 1 mēnesi, bet nepārsniedz 3 mēnešus, un kura viduspunkts ir 60 dienas;

   d) laika intervāls, kas pārsniedz 3 mēnešus, bet nepārsniedz 6 mēnešus, un kura viduspunkts ir 135 dienas;

   e) laika intervāls, kas pārsniedz 6 mēnešus, bet nepārsniedz 9 mēnešus, un kura viduspunkts ir 225 dienas;

   f) laika intervāls, kas pārsniedz 9 mēnešus, bet nepārsniedz 12 mēnešus, un kura viduspunkts ir 315 dienas;

   g) laika intervāls, kas pārsniedz 1 gadu, bet nepārsniedz 1,5 gadus, un kura viduspunkts ir 1 gads un 90 dienas;

   h) laika intervāls, kas pārsniedz 1,5 gadus, bet nepārsniedz 2 gadus, un kura viduspunkts ir 1 gads un 270 dienas;

   i) laika intervāls, kas pārsniedz 2 gadus, bet nepārsniedz 3 gadus, un kura viduspunkts ir 2 gadi un 180 dienas;

   j) laika intervāls, kas pārsniedz 3 gadus, bet nepārsniedz 4 gadus, un kura viduspunkts ir 3 gadi un 180 dienas;

   k) laika intervāls, kas pārsniedz 4 gadus, bet nepārsniedz 5 gadus, un kura viduspunkts ir 4 gadi un 180 dienas;

   l) laika intervāls, kas pārsniedz 5 gadus, bet nepārsniedz 6 gadus, un kura viduspunkts ir 5 gadi un 180 dienas;

   m) laika intervāls, kas pārsniedz 6 gadus, bet nepārsniedz 7 gadus, un kura viduspunkts ir 6 gadi un 180 dienas;

   n) laika intervāls, kas pārsniedz 7 gadus, bet nepārsniedz 8 gadus, un kura viduspunkts ir 7 gadi un 180 dienas;

   o) laika intervāls, kas pārsniedz 8 gadus, bet nepārsniedz 9 gadus, un kura viduspunkts ir 8 gadi un 180 dienas;

   p) laika intervāls, kas pārsniedz 9 gadus, bet nepārsniedz 10 gadus, un kura viduspunkts ir 9 gadi un 180 dienas;

   q) laika intervāls, kas pārsniedz 10 gadus, bet nepārsniedz 15 gadus, un kura viduspunkts ir 12 gadi un 180 dienas;

   r) laika intervāls, kas pārsniedz 15 gadus, bet nepārsniedz 20 gadus, un kura viduspunkts ir 17 gadi un 180 dienas;

   s) laika intervāls, kas pārsniedz 20 gadus un kura viduspunkts ir 25 gadi.

2. Deleģētās regulas 9. panta 4. punkta b) apakšpunktā minēto pārcenošanas laika intervālu ilgums:

   a) 0 gadi;

   b) 1/12 gadi;

   c) 2/12 gadi;

   d) 3/12 gadi;

   e) 3/12 gadi;

   f) 3/12 gadi;

   g) 6/12 gadi;

   h) 6/12 gadi;

i) 1 gads;

j) 1 gads;

k) 1 gads;

l) 1 gads;

m) 1 gads;

n) 1 gads;

o) 1 gads;

p) 1 gads;

q) 5 gadi;

r) 5 gadi;

s) 10 gadi.

3. Atsauces termiņa laika intervāli:

a) laika intervāls, kas pārsniedz 1 nakti, bet nepārsniedz 12 mēnešus, un kura viduspunkts ir 12 mēneši;

b) laika intervāls, kas pārsniedz 1 gadu, bet nepārsniedz 1,5 gadus, un kura viduspunkts ir 1 gads un 90 dienas;

c) laika intervāls, kas pārsniedz 1,5 gadus, bet nepārsniedz 2 gadus, un kura viduspunkts ir 1 gads un 270 dienas;

d) laika intervāls, kas pārsniedz 2 gadus, bet nepārsniedz 3 gadus, un kura viduspunkts ir 2 gadi un 180 dienas;

e) laika intervāls, kas pārsniedz 3 gadus, bet nepārsniedz 4 gadus, un kura viduspunkts ir 3 gadi un 180 dienas;

f) laika intervāls, kas pārsniedz 4 gadus, bet nepārsniedz 5 gadus, un kura viduspunkts ir 4 gadi un 180 dienas;

g) laika intervāls, kas pārsniedz 5 gadus, bet nepārsniedz 6 gadus, un kura viduspunkts ir 5 gadi un 180 dienas;

h) laika intervāls, kas pārsniedz 6 gadus, bet nepārsniedz 7 gadus, un kura viduspunkts ir 6 gadi un 180 dienas;

i) laika intervāls, kas pārsniedz 7 gadus, bet nepārsniedz 8 gadus, un kura viduspunkts ir 7 gadi un 180 dienas;

j) laika intervāls, kas pārsniedz 8 gadus, bet nepārsniedz 9 gadus, un kura viduspunkts ir 8 gadi un 180 dienas;

k) laika intervāls, kas pārsniedz 9 gadus, bet nepārsniedz 10 gadus, un kura viduspunkts ir 9 gadi un 180 dienas;

l) laika intervāls, kas pārsniedz 10 gadus, bet nepārsniedz 15 gadus, un kura viduspunkts ir 12 gadi un 180 dienas;

m) laika intervāls, kas pārsniedz 15 gadus, bet nepārsniedz 20 gadus, un kura viduspunkts ir 17 gadi un 180 dienas;

n) laika intervāls, kas pārsniedz 20 gadus un kura viduspunkts ir 25 gadi.

4. Deleģētās regulas 19. panta 1. punktā, 20. panta 2. punktā, 21. panta 1. punktā, 22. panta 2. punktā un 23. panta 1. punktā minētie pārcenošanas laika intervāli:

a) šā pielikuma 1. punkta a) līdz f) apakšpunktā minētie intervāli, ja neto procentu ienākumu laikposms ir 1 gads;

b) šā pielikuma 1. punkta a) līdz g) apakšpunktā minētie intervāli, ja neto procentu ienākumu laikposms ir 1,5 gadi;

c) šā pielikuma 1. punkta a) līdz h) apakšpunktā minētie intervāli, ja neto procentu ienākumu laikposms ir 2 gadi;

d) šā pielikuma 1. punkta a) līdz i) apakšpunktā minētie intervāli, ja neto procentu ienākumu laikposms ir 3 gadi;

e) šā pielikuma 1. punkta a) līdz j) apakšpunktā minētie intervāli, ja neto procentu ienākumu laikposms ir 4 gadi;

f) šā pielikuma 1. punkta a) līdz k) apakšpunktā minētie intervāli, ja neto procentu ienākumu laikposms ir 5 gadi;

g) šā pielikuma 1. punkta a) līdz l) apakšpunktā minētie intervāli, ja neto procentu ienākumu laikposms ir 6 gadi;

h) šā pielikuma 1. punkta a) līdz m) apakšpunktā minētie intervāli, ja neto procentu ienākumu laikposms ir 7 gadi;

i) šā pielikuma 1. punkta a) līdz n) apakšpunktā minētie intervāli, ja neto procentu ienākumu laikposms ir 8 gadi;

j) šā pielikuma 1. punkta a) līdz o) apakšpunktā minētie intervāli, ja neto procentu ienākumu laikposms ir 9 gadi;

k) šā pielikuma 1. punkta a) līdz p) apakšpunktā minētie intervāli, ja neto procentu ienākumu laikposms ir 10 gadi;

l) šā pielikuma 1. punkta a) līdz q) apakšpunktā minētie intervāli, ja neto procentu ienākumu laikposms ir 15 gadi;

m) šā pielikuma 1. punkta a) līdz r) apakšpunktā minētie intervāli, ja neto procentu ienākumu laikposms ir 20 gadi;

n) šā pielikuma 1. punkta a) līdz s) apakšpunktā minētie intervāli, ja neto procentu ienākumu laikposms ir 25 gadi.

5. Scenāriji, kas minēti 25. panta 2., 3. un 4. punktā:

a) pamatscenārijs:

i) līdz 5 gadiem attiecībā uz 8. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā minēto beztermiņa noguldījumu kategoriju, kā rezultātā 30,77 %, 1,15 %, 2,31 %, 3,46 %, 3,46 %, 3,46 %, 6,92 %, 6,92 %, 13,85 %, 13,85 % un 13,85 % no šīs kategorijas beztermiņa noguldījumiem tiek iedalīti attiecīgi šā pielikuma 1. punkta a), b), c), d), e), f), g), h), i), j) un k) laika intervālā;

ii) līdz 4,5 gadiem attiecībā uz 8. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) punktā minēto beztermiņa noguldījumu kategoriju, kā rezultātā 46,15 %, 1 %, 2 %, 2,99 %, 2,99 %, 2,99 %, 5,98 %, 5,98 %, 11,97 %, 11,97 % un 5,98 % no šīs kategorijas beztermiņa noguldījumiem tiek iedalīti attiecīgi šā pielikuma 1. punkta a), b), c), d), e), f), g), h), i), j) un k) laika intervālā;

iii) līdz 4 gadiem attiecībā uz 8. panta 1. punkta b) apakšpunkta ii) punktā minēto beztermiņa noguldījumu kategoriju, kā rezultātā 61,54 %, 0,8 %, 1,6 %, 2,4 %, 2,4 %, 2,4 %, 4,81 %, 4,81 %, 9,62 % un 9,62 % no šīs kategorijas beztermiņa noguldījumiem tiek iedalīti attiecīgi šā pielikuma 1. punkta a), b), c), d), e), f), g), h), i) un j) laika intervālā;

b) scenārijs, kas paredz īstermiņa procentu likmju samazinājumu:

i) līdz 5 gadiem attiecībā uz 8. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā minēto beztermiņa noguldījumu kategoriju, kā rezultātā 10 %, 1,5 %, 3 %, 4,5 %, 4,5 %, 4,5 %, 9 %, 9 %, 18 %, 18 % un 18 % no šīs kategorijas beztermiņa noguldījumiem tiek iedalīti attiecīgi šā pielikuma 1. punkta a), b), c), d), e), f), g), h), i), j) un k) laika intervālā;

ii) līdz 4,5 gadiem attiecībā uz 8. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) punktā minēto beztermiņa noguldījumu kategoriju, kā rezultātā 30 %, 1,3 %, 2,59 %, 3,89 %, 3,89 %, 3,89 %, 7,78 %, 7,78 %, 15,55 %, 15,55 % un 7,78 % no šīs kategorijas beztermiņa noguldījumiem tiek iedalīti attiecīgi šā pielikuma 1. punkta a), b), c), d), e), f), g), h), i), j) un k) laika intervālā;

iii) līdz 4 gadiem attiecībā uz 8. panta 1. punkta b) apakšpunkta ii) punktā minēto beztermiņa noguldījumu kategoriju, kā rezultātā 50 %, 1,04 %, 2,08 %, 3,12 %, 3,12 %, 3,12 %, 6,25 %, 6,25 %, 12,51 % un 12,51 % no šīs kategorijas beztermiņa noguldījumiem tiek iedalīti attiecīgi šā pielikuma 1. punkta a), b), c), d), e), f), g), h), i) un j) laika intervālā;

c) scenārijs, kas paredz īstermiņa procentu likmju pieaugumu:

i) līdz 5 gadiem 8. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā minētajai beztermiņa noguldījumu kategorijai, kā rezultātā 51,54 %, 0,81 %, 1,62 %, 2,42 %, 2,42 %, 2,42 %, 4,85 %, 4,85 %, 9,69 %, 9,69 % un 9,69 % no šīs kategorijas beztermiņa noguldījumiem tiek iedalīti attiecīgi šā pielikuma 1. punkta a), b), c), d), e), f), g) h), i), j) un k) laika intervālā;

ii) līdz 4,5 gadiem 8. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) punktā minētajai beztermiņa noguldījumu kategorijai, kā rezultātā attiecīgi 62,31 %, 0,7 %, 1,39 %, 2,09 %, 2,09 %, 2,09 %, 4,19 %, 4,19 %, 8,38 %, 8,38 % un 4,19 % no šīs kategorijas beztermiņa noguldījumiem tiek iedalīti attiecīgi šā pielikuma 1. punkta a), b), c), d), e), f), g), h), i), j) un k) laika intervālā;

iii) līdz 4 gadiem attiecībā uz 8. panta 1. punkta b) apakšpunkta ii) punktā minēto beztermiņa noguldījumu kategoriju, kā rezultātā 73,08 %, 0,56 %, 1,12 %, 1,68 %, 1,68 %, 1,68 %, 3,37 %, 3,37 %, 6,73 % un 6,73 % no šīs kategorijas beztermiņa noguldījumiem tiek iedalīti attiecīgi šā pielikuma 1. punkta a), b), c), d), e), f), g), h), i) un j) laika intervālā.